

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Campsor.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

Petrum. Quidam verò dicunt, quòd quando per artem sic fit, vt possit separari, & coniungi, & ita cōsecratur, quòd etiam si separetur, non amittit consecrationem, & ita videtur esse in vsu apud quosdam dominos, habentes huiusmodi calices, quos separant, vt minorem locum occupent, & facilius portentur. Neque hæc opinio videtur reprobanda.

3 CALIX argentens consecratus, si deauretur, est iterum consecrandus: quia consecratio fit in superficie, secundum Petrum de Palud. Secus videtur si deauratio propter vsu cadat, quia consecratio non ita videtur esse in auro, quia etiam sit in argento, nec est simile de decrustatione parietum ecclesiarum, quæ indiget consecrari propter decrustationem, secundum gloss. in cap. ecclesijs. de consecra. distinction. 1. ita seruat consuetudo legis interpret.

4 CALIX per aliquos istus datos à fabro non probatur in iure, quòd exaceretur. A quo consecratur vide infra. Consecratio ecclesiæ. §. 1. Calicis consecratio videtur posse fieri ab abbatibus, qui vruntur insignibus Episcopalis, quando habent hoc ex consuetudine, vt dicit Cardina. in clem. attendentes, de sta. re. suprâ, Abbas. §. octauo.

CALVMNIA.

1 CALVMNIA est falsa, & malitiosa impositio criminis, secundum Tho. secunda secundæ, quæst. 68. a. 3. quomodo est peccatum, suprâ, Accusatio. §. 11. Hoc peccatū non solum penitentia deletur, sed oportet proximo læso satisfacere. Si autē quis alteri ex errore imponit crimen falsū, non incurrit formaliter calumniæ vitium, sed tantum materialiter, teneturq; ultra penitentiam satisfacere læso. Fuit enim in culpa: non enim debebat asserendo proferre, quod pro certo nesciebat, in alterius præiudiciū, & cū notabiliter proximum læserit, mortaliter peccauit. Debebat enim aduertere, quia de bono nō paruo proximi agebatur, negligentia in hoc fuit mortalis.

CAMPSOR.

1 CAMPSORIA ars, secundum Caieta. in quolibet de cambijs, est negotiatio in cōmutationē numismatum. Et quamuis à philosopho vituperetur, & ratione materiæ, quia tantum numismata tractat, à proprio numi vsu diuertens, & ratione finis, quia lucri gratia, quod sine caret, fit. Si tamen ex parte Campsoris bono fine honestetur, puta si propter familiæ sustentationem, vel alio bono fine exerceatur, erit licita. Et dicit Thom. opuscu. 73. c. 13. quòd ars campsoria vitur de se numismate ad debitum, & idoneum vsu: & quòd illud lucrum, vel illud plus, quod accipitur à campsoribus in tali permutatione monetæ, non accipitur ratione pecuniæ, que de se non parit pecuniam, seu de se est inuendibilis, sed ad vitandum damnum sine ratione periculi, vel interesse, vt subueniatur familiarijs personarum, domorum, & ministrorum, laboribusque, & expensis in arte necessaria, & licita, ne frustra ponant operam, & sudorem suum ad aliorum vtilitatem, neque Dominus hos campsore de templo expulit, quia sit illicita, sed quia in tali loco fieri non debebat, secundum Thomam opuscu. suprâ.

2 PECUNIA formaliter sumpta secundum valorem, quem ex statuto legis habet, est inuendibilis, vt dicit Sanctus Thomas suprâ, est enim mensura in permutationibus, vt dicit idem Thomas, Primò de re. prin. c. 14. cuius primus vsus est, permutatio pro rebus venalibus necessarijs ad humanam vitam. Secundus vsus est commutatio pro alia pecunia, & ad hoc vitur ars campsoria. ex Caietan in quol. suprâ. Materialiter autem sumpta, vt est aurum, vel æs conflatile, potest vendi sicut ceteræ res, & loca i.

3 IN cambijs datur talis regula: videlicet, Quotiescunque in cambijs arbitrio bonorum, & peritorum in tali arte, pars capiens cambium non magis grauatur, quàm dans, nec e conuerso, & distantia temporis nil lucri affert, f 2 nunquam

nunquam est ibi peccatū mortale, nisi obliqua esset intentio. Sil. vsura. 4. q. 9. §. 2. ibi enim iniustitia non est.

¶ **CAMPFORVM** tria sunt genera, videlicet minutum, per literas, & fictum. Primum cambium reale ad minutum, ut si campfor det aureum, & accipiat pro scontro monetā, vel ecō uerso, & accipit aliquid moderatū secundum consuetudinē patriæ pro suo labore, & quia seruit communitati, ultra pretium, hoc licitum est. secundum Caiet. in summa ibi, & quol. nō tamen hoc licet omnibus, sed tantūm his, qui tenent mensam paratam communitati seruientes, secundum Caietan. q. 1. suprà, quauis Rosel. ver. vsur. §. 6. in fil. dicat quod etiam alijs licet: prima tamen opinio verior est, quia qui non tenet mēsam, parum temporis expendit in numerando, pro quo talem mercedem habeat. Debet tamen hoc cambium sine omni fraude fieri & auaritia vide Arc. Flo. secunda par. tit. 1. c. 7.

¶ **SECUNDVM** dicitur cambiū reale per literas, & fit duobus modis, & primò sic: Petrus habet Mediolani centum aureos, quos uellet habere Romanæ, dat campfori ut respondeat. 95. & reliquos lucretur. Hic contractus est licitus, propter rationes prædictas, & propter periculum portandi pecunias. Secundo modo sic fit: Petrus Mediolani habet centū ducatos Venetos, quos uult Venetias portare, & ibi expendere, quia plus ibi ualent, inuenit Campforem indigentem pecunia Mediolani, & habentem banchum pro Venetijs, cui tradit dictam pecuniam ad forum cambij pro Venetijs, ubi recipit centum & quinque, quandoque plus quandoque minus. Si hic plus recipit non ratione expectationis, sed quia uolebat sibi prouidere pro suis necessitatibus Venetijs, contractus est licitus. Cursus etiam monetæ hoc operatur, & monetarum diuersitas, & industria accedit rei licitæ. ff. ad legem Fa. c. lib. final. si autem intenderet principaliter lucrum propter expectationem, esset mutuum cum intentione

lucris, quod vsura esset.

¶ **CAIETA.** in summa dicit, quod cambia vera & realia, quibus moneta in vno loco, & tempore accipitur, & alio loco, & tempore redditur, prout in loco redditionis, tēporē restitutionis matcha auri ualeat, cessante omni fraude, sunt licita. Si tamē hæc ad prolixius tempus fiunt, aut protrahuntur, ut ex longiori tempore plus lucretur, ad vsuram declinant: quia dum temporis, quo pecunia occupata tenetur, ratio habetur, ad eum vsuræ modum labitur, quo tempus vendi dicitur.

¶ **TERTIVM** cambium dicitur fictum, quorum aliud est verum, aliud fictum. Cambia ficta vera, multis modis variantur secundum variationem locorum, & temporum. ut do tibi ducatos centum lanuæ, & hinc ad mensam restitues mihi tot libras, quot ualeat ducatus Venetijs, ubi uerisimiliter plus ualebit, licet aliquādo minus ualeat, tamen ut in pluribus semper plus ualeat, vel secundum quod aliter tales contractus variantur, quia quasi infinitis modis variari possunt. Et cū expectatur lucrum propter dilationem temporis, uidetur vsura, sicut mutuas granum, quod alio tempore, quo uerisimiliter plus ualebit est recepturus, & tamen non erat illud vsq; ad illud tempus seruaturus. c. nauiganti. & c. in ciuitate. de vsur. Sicq; non est licitus. Similiter quoniam in tali mutuo intenditur principaliter lucrum. Secus uidetur quando lucrum ratione interesse, vel expensarū accipitur, vel quia dubium est, quod minus ualeat ex eo quod se periculo exponit, vel quando principaliter facit, ut amico seruiat, & non cum proprio damno, tunc uidetur licere. Sed quoniam hic casus horum cambiorum sunt dubij, quibusdam doctores, tenentibus licere, quibusdam non licere, ideo oportet semper regulam suprapositam inspicere. Et quia breuiter hæc sunt summata ex Caiet. & Tab. & Sil. ideo uide latius ibi, & uerbo vsura. §. 13. & Sil. vsura. §. 4. & infra. Vsura §. undecimo, uide aliquid & circa si. de Pagis.

8 ALIVD

2 **A**LIUD cambium est siccum non reale, sed fictum. Vt cum campfor lucrari intendens Petro egenti, dat Romæ certam summam pecuniæ sub nomine Cambij de Venetijs, vel Lōdres, & tamen ibi Romæ fienda est restitutio, utriusque scilicet, siue fiant literę & non presententur, siue non fiant, hoc secundum veritatem non est cambiū, sed verē mutuum, sed nomine cambij palliatum & sic est vfura.

3 **F**IT etiam hoc modo. Petrus egēs pecunia recipit à campfore Mediolani centum ducatos, hinc ad mensem restitutos ibidem, secundū quod tūc valebunt Venetijs secundum cursum cambiorum decem librę grossorum, quę regulariter C. duc. æquivalent, sed in cursu cambiorum Venetijs quādoque excedunt quādog; exceduntur. Hic secundum veritatem est cōtractus mutui nomine cambij palliatus, & cū fit spe lucri, est vfura, contra illud Luca, Mutuum date, & c. & quia cōmuniter plus valent, ideo hic vfura est. Posset tamen excusari campfor, si in promptu haberet cum illis C. duc. cambiū pro Venetijs, sed vt feruiat Petro, dat cum hoc pacto, si tamē tale cambiū sit secundū se licitum quod supponitur. Ex Caiet. in quol. suprà. Hęc materia cambiorū est difficilis, & experti mercatores plus de ea sciunt circa practicam, quā plerique doctores.

CANONICATVS.

1 **C**ANONICATVS non est dignitas, tamen in magno honore ponitur, in choro, & processione præcedunt Abbatem, quia sunt collaterales Episcopi, quāuis Abbas sit dignior, secundum Feli. in c. pastoralis. de officio deleg.

2 **C**ANONICVS nō potest committere extraneo ea quę ad tractatum capituli pertinent, ne extraneis secreta capituli reuelentur, sed bene vni canonico. Feli. in c. non potest. de præscrip. 3. col.

3 **C**ANONICVS debet facere quę ad canonice officium spectant, quod si puer est, per alium faciat. capitul. 2. de iura. & qualita.

4 **C**ANONICVS habet vocem in capitulo, nisi sit puer, vel nō in sacris, & non potest esse laicus. c. cum M. Ferr. de consli. in gloss. & non potest agere pro alio canonico, quāuis in canonatu sint coniuncti, nisi habeat mandatum. Feli. suprà.

5 **C**ANONICVS habens capellam, dum in ea celebrat, nō percipit distributiones illa hora canonicis curretes, quia non vt canonicus, sed vt capellanus celebrat. Feli. c. cum olim. de sent. & re iudic.

6 **C**ANONICVS vadēs ad horas canonicas, principaliter propter distributiones, mentalem simoniam committit. Feli. c. ex parte. el. 1. de officio delega. Quando nō debent distributiones recipere. suprà. Beneficium. §. 55.

7 **C**ANONICI possunt remouere propria auctoritate statuta sua iurata, non autem si sunt per Papam confirmata: & si contraueniant, tenet, licet sint perituri. Feli. c. cum accessisset. de constitut. An Episcopus cum illegitimo possit dispensare, suprà. Beneficium. §. 33.

8 **C**ANONICVS regularis ad religionem monachorum trāsire potest, & non econtra, nisi sint laici: secundū Tho. secunda secundæ. q. 189. a. 8. ad 2. Intellige tamen superioris petita licentia: vt in c. statumimus. 19. q. 3. infra, religio. §. 14.

9 **C**ANONICI sunt recipiendi literati, seu nobiles viri: secundū glo. in l. societates ver. non suppleat. ff. pro socio.

10 **A**CQVVSITA per Canonicū in totu ecclesię, seu præbendę, nō cedūt successorī in præbendā, sed capitulo. Vide Abb. in c. relatum. el. 2. de test.

CANONICA PORTIO.

1 **C**ANONICA portio, de iure decretorum debita, & à canonibus approbata est, ideo canonica dicitur. c. de his. 10. q. 1. Quando quis eligit sepulturam alibi quā in sua parochia, de omnibus, quę illi loco vbi eligit sepulturam dimittit, sua parochialis ecclesia debet habere Canonica portionem de iure cōmuni, nisi ex privilegio, vel alijs exceptionibus aliter